

Drengene bliver tabere på fremtidens arbejdsmarked

Det er i særlig grad drengene, der sakker bagud, når det handler om at få en uddannelse ud over folkeskolens afgangsprøve. Ifølge regeringens målsætning skal 95 procent af en ungdomsårgang have en ungdomsuddannelse, men de nyeste tal fra Undervisningsministeriet viser, at det kun gælder for gennemsnitligt 80 procent, og at der er stor forskel mellem drenge og piger. Knap hver fjerde dreng har ikke fået en ungdomsuddannelse 25 år efter folkeskolen. For pigerne gælder det "kun" hver femte.

af Privatøkonom **Mie Dalskov**

24. oktober 2009

Analysens hovedkonklusioner

- Især drengene har svært ved at imødekomme regeringens målsætning om, at 95 procent af en ungdomsårgang skal have en ungdomsuddannelse.
- 23 procent af drengene får ikke en ungdomsuddannelse, mens det gælder for 18 procent af pigerne.
- Blandt indvandrerdrengene er problemet særlig stort, da mere end hver tredje ikke får anden uddannelse end folkeskolens afgangsprøve.
- Konsekvenserne bliver, at op imod 11.000 unge per årgang vil stå uden uddannelse. Frem mod 2015 betyder dette, at 90.000 unge tabes i uddannelsessystemet.
- På fremtidens arbejdsmarked får det fatale konsekvenser for de unge. Vi ved nemlig allerede nu, at efterspørgslen i fremtiden vil rette sig mod uddannet arbejdskraft.

Kontakt

Privatøkonom
Mie Dalskov
Tlf. 33 55 77 20
Mobil 42 42 90 18
md@ae.dk

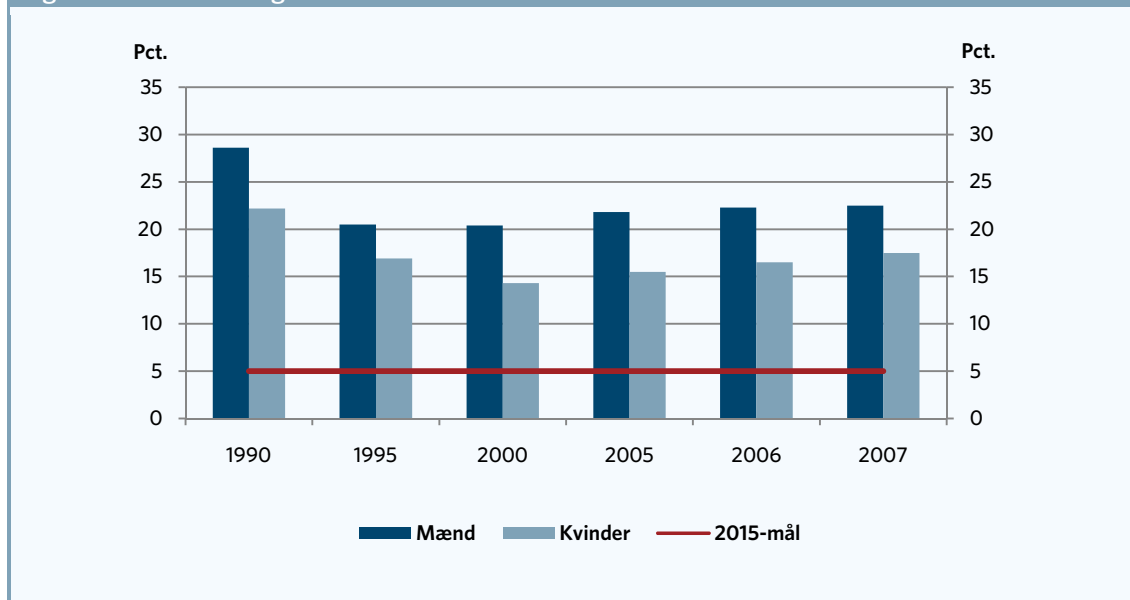
Presseansvarlig
Janus Breck
Tlf. 33 55 77 25
Mobil 40 61 34 38
jb@ae.dk

Drengene tabes i uddannelsessystemet

Ifølge 2015-målsætningen skal 95 procent af en ungdomsårgang have en ungdomsuddannelse i 2015, men de nyeste tal fra Undervisningsministeriet viser, at dette kun gælder for 80 procent. Regeringen er således meget langt fra at indfri sine egne målsætninger på uddannelsesområdet.

Figur 1 viser udviklingen i andelen af en ungdomsårgang, der ikke får en ungdomsuddannelse 25 år efter folkeskolen fordelt på drenge og piger. Mens 18 procent af pigerne står uden ungdomsuddannelse, gælder det for 23 procent af drengene. Som det fremgår af figuren er forskellen mellem drenge og piger blevet udlignet med årene, men andelen har været stigende siden 2000 uanset køn. Det går altså i den gale retning, og især for drengene er der meget langt til målet om, at kun 5 procent skal være uden ungdomsuddannelse. I stedet for at 1 ud af 20 står uden ungdomsuddannelse, er det i dag 5 ud af 20.

Figur 1. Andel uden ungdomsuddannelse 25 år efter 9. klasse

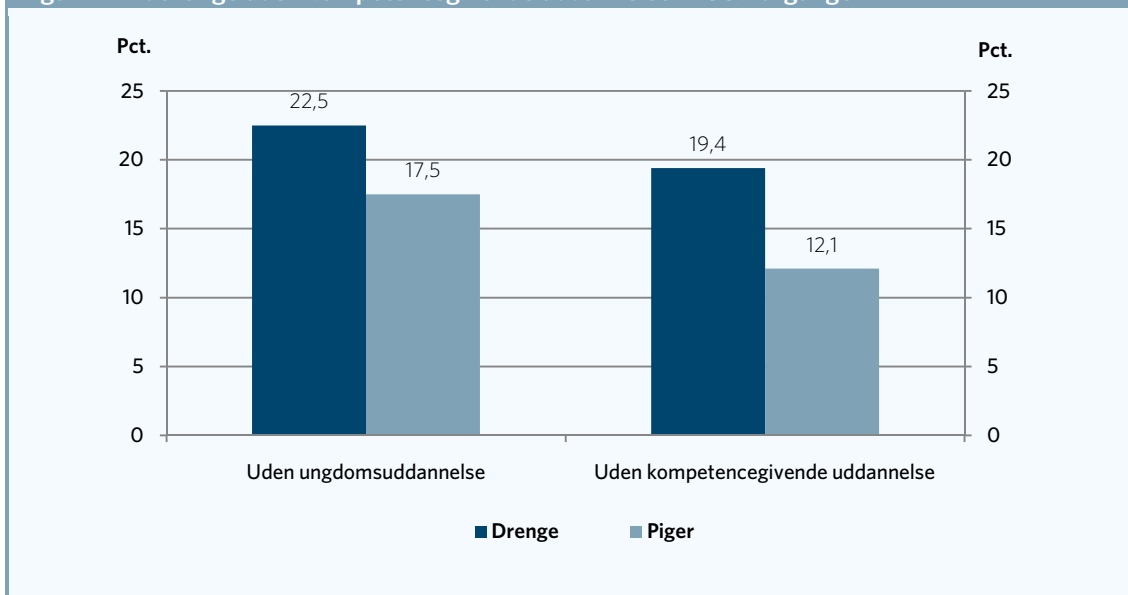

Anm.: Figuren viser andelen af en ungdomsårgang, der ikke har fået en ungdomsuddannelse, 25 år efter 9. klasse (dvs. som 41-årige).
Kilde: AE på baggrund af UNI-C's profilmodel.

Situationen betyder, at rigtig mange unge mennesker forlader folkeskolen i disse år uden andet end en 9. klasses afgangseksamen. Konkret svarer tallene til, at 14.000 af de 70.500 unge, der forlod folkeskolen i 2007, vil stå uden en ungdomsuddannelse i 2032, når de unge er 41 år. Dette ses i tabel 1.

Det hører imidlertid med til billedet, at en del af de unge vil få en kompetencegivende uddannelse alligevel gennem særlige optag på de videregående uddannelser, hvilket reelt betyder, at mellem 3 og 5 procent alligevel får en uddannelse. Dette er vist i figur 2.

Figur 2. Andel unge uden kompetencegivende uddannelse i 2007-årgangen

Anm.: Figuren viser hvor mange unge, der reelt set står uden kompetencegivende uddannelse 25 år efter 9.klasse for 2007-årgangen.
Kilde: AE på baggrund af UNI-C's profilmodel.

Ud fra andelen af unge, der reelt står uden uddannelse, vil lidt over 11.000 stå som ufaglærte i årgang 2007. Næsten 2.600 flere drenge end piger kommer til at stå ufaglært, hvilket svarer til 60 procent.

Tabel 1. Antal unge uden ungdomsuddannelse og uden uddannelse

	Årgang	Uden ungdomsuddannelse	Uden kompetencegivende uddannelse
		Antal pers.	
Drengene	35.338	7.951	6.856
Piger	35.183	6.157	4.257
I alt	70.521	14.104	11.142

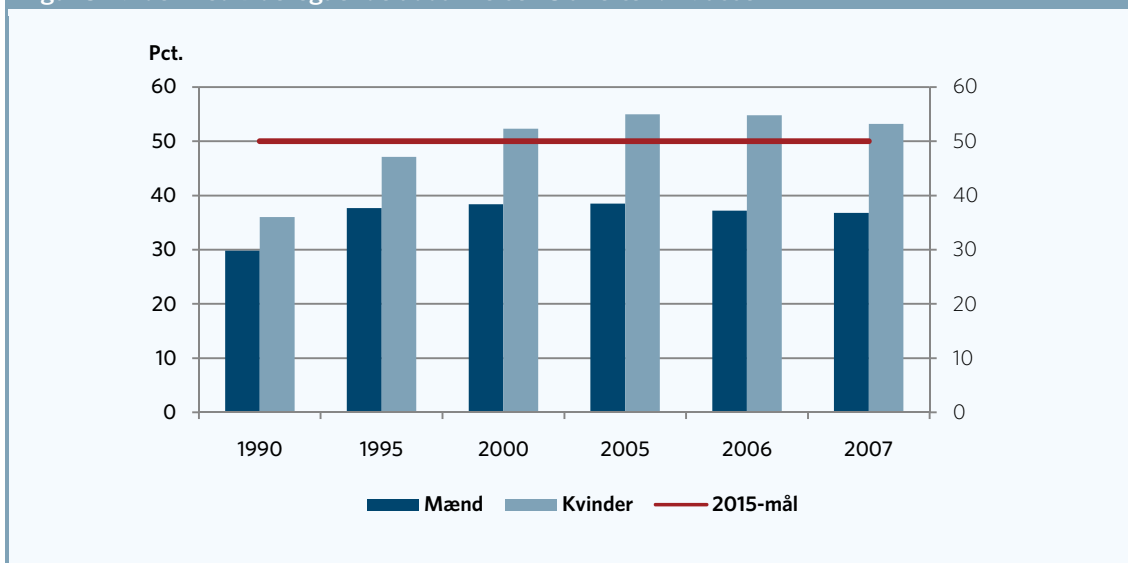
Anm.: Tabellen viser uddannelsesniveaut blandt afgangseleverne i 2007-årgangen i 2032, når eleverne er 41 år. Beregningerne bygger på de nyeste tal for årgang 2007 samt antallet af 41-årige i 2032, dvs. når de 16-årige i årgang 2007 er blevet 41 år.
Kilde: AE på baggrund af tal fra UNI-C og Danmarks Statistik.

Det er væsentligt at være opmærksom på, at tallene i tabel 1 kun viser effekten for én ungdomsårgang. Den samme øvelse kan gøres for hver årgang af afgangselever fra 2007 og frem. Hvis uddannelsesniveautet ikke bliver bedre, vil der gennemsnitligt hvert år være 20 procent af en årgang, der står uden en ungdomsuddannelse og 16 procent, der står helt uden uddannelse. Man plejer at sige, at en ungdomsårgang ligger på 70.000 personer, hvilket frem mod 2015 bliver 90.000 ufaglærte.

Pigerne bliver de højtuddannede i fremtiden

Det er ikke kun på ungdomsuddannelsesområdet, at udviklingen på uddannelsesområdet bevæger sig i den forkerte retning. På de videregående uddannelser er målsætningen, at 50 procent af en årgang i 2015 skal have en videregående uddannelse, men som figur 3 viser, gælder dette kun for pigerne, hvor 53 procent har fået en videregående uddannelse. Blandt drengene har kun 37 procent imidlertid fået en videregående uddannelse 25 år efter folkeskolen. Drengene mangler altså 13 procent for at indfri målsætningen.

Figur 3. Andel med videregående uddannelse 25 år efter 9. klasse

Anm.: Figuren viser andelen af en ungdomsårgang, der får en videregående uddannelse.
Kilde: AE på baggrund af UNI-C's profilmodel.

Især indvandrerdrengene sakker bagud

Som figur 1 viste får 23 procent af drengene i gennemsnit ikke en ungdomsuddannelse, men blandt drenge med anden etnisk herkomst gælder dette for mere end hver tredje – nemlig godt 38 procent. Heraf ender 34 procent med at stå helt uden en kompetencegivende uddannelse. Forskellen mellem etnisk danske drenge og drenge med udenlandsk baggrund er knap 17 procent point.

Blandt pigerne er forskellen mellem indvandrere og etniske danskere mindre udtalt – nemlig 9 procent. Lidt under 17 procent af de danske piger står uden ungdomsuddannelse, mens det samme gør sig gældende for knap 26 procent for piger med anden etnisk herkomst.

Forskellene mellem grupperne er særlig markant, når man ser på, hvor mange der får en kompetencegivende uddannelse i 41-års alderen. Mens knap hver tiende etniske danske pige står uden anden uddannelse end folkeskolen, så gælder det for tre ud af ti blandt indvandrerdrengene.

Tabel 2. Andel uden ungdomsuddannelse fordelt på køn og herkomst

	Andel uden ungdomsuddannelse		Andel uden kompetencegivende uddannelse	
	Dansk oprindelse	Anden etnisk herkomst	Dansk oprindelse	Anden etnisk herkomst
Drenge	21,0	37,7	17,9	34,3
Piger	16,7	25,5	11,4	20,0
I alt	18,9	31,8	14,7	27,4

Anm.: Tabellen viser andel af ungdomsårgang i 2007, der står uden ungdomsuddannelse og kompetencegivende uddannelse 25 år efter 9. klasse.
Kilde: AE på baggrund af tal fra UNI-C 's profilmodel.

Drengene er dårligst rustet til fremtidens arbejdsmarked

Som tallene i denne analyse viser, er det drengene, der er mest udsatte på fremtidens arbejdsmarked, fordi de er markant dårligere uddannede end pigerne. Hvis man tager udgangspunkt i den nuværende uddannelsesfordeling og de historiske erhvervs sammensætninger, opstår der et overskud af ufaglært arbejdskraft samtidig med, at der bliver stor mangel på uddannet arbejdskraft. Dette ses i tabel 3.

Frem mod 2019 vil der mangle godt 45.000 faglærte og 105.000 personer med en videregående uddannelse sammenlignet med i dag. Modsat vil der være et overskud på knap 90.000 ufaglærte og knap 35.000 personer med en gymnasial uddannelse som højeste uddannelse. Det bliver derfor markant sværere at begå sig på arbejdsmarkedet uden en uddannelse.

Tabel 3. Ændring i udbud og efterspørgsel efter arbejdskraft 2009-2019

	Udbud	Efterspørgsel	Ubalance
	Ændring i 1.000 pers.		
Ufaglært	-102	-189	88
Gymnasial	46	12	34
Erhvervsudannede	-52	-7	-45
Videregående uddannede	102	207	-105
I alt	-7	22	-

Kilde: AE-beregninger.

Konsekvenserne af det store uddannelsesefterslæb, som denne analyse dokumenterer, er, at mange unge - og især drengene - kommer til at stå rigtig dårligt rustet til det fremtidige arbejdsmarked. Kvindernes uddannelsesniveau vil, relativt set, passe bedre til behovet på fremtidens arbejdsmarked, selvom der også for pigerne er lang vej til indfrielse af regeringens målsætning om at 95 procent af en årgang skal have en ungdomsuddannelse.

Det er dog vigtigt at huske på, at analysen bygger på en gennemsnitsbetragtning. Selvom den store forskel i uddannelsesniveau mellem kønnene nok vil give sig udslag i forskellig arbejdsmarkedstilknøytning og løn målt på gennemsnittet, så betyder det ikke, at alle kvinder på fremtidens arbejdsmarked vil klare sig bedre end deres mandlige kolleger. Analysen siger kun noget om det overordnede uddannelsesniveau efter folkeskolen.